

ferences missziókat *Schrotty Pál* méltatja egész új adatokkal. Rendkívül értékesek *Takács Ince* tanulmányai a ferencesek szentföldi érdemeiről, különösen pedig a rend hierarchiájáról és szentjeiről. A ferences hitszellemről *Bölcskey Ödön*, Szent Kláráról *Molnár Arkangyal*, a harmadrendről pedig *Unghváry Antal* írnak meleg elmélyedéssel. Külön ki kell még emelnünk a *Függelék térképsorozatát*, mely a ferences rend elterjedésének földrajzi világgképét szemlélteti.

A jubileumi kötet a ferences rend történelmi és lelki arculatának vonásait minden tiszteletre és elismerésre méltóan ábrázolja élénk. Az bizonyára nem a kiadók áldozatos buzgóságán mult, hogy még egy-két kívánatos tanulmány nem tehetette teljesebbé az itt adott szellemi képet. A ferences szellem így is méltóan ragyog azoknak az érdemeknek a fényében, melyeket a tudomány és szeretet igazsága — ezúttal a hála ihletétől eltelten — állapított meg róla. —i. —n.

Rissányi József újabb versei. (Örök úton.) E. Gyökösfy Endrének ajánlott könyv belső elrendezése igen megkönnyíti a bíráló dolgát. A kötetbe gyűjtött ötvenöt költemény hat csoportra van osztva, melyek fölött az egyes ciklusok főindítékára célzó felírás már előre sejteti azt a hangnemet, melynek továbbfejlesztései és változatai az egymás után következő darabok. Ime: a *Mi* hárman c. ciklusban a szerelmi s a családi érzés szárnyán kezd emelkedni a költő becsvágya, míg a *Babitsnak dedikált Örök úton* felírású csoport versei az életproblémákkal viaskodó lélek visszhangjai. «Az eltalált dal» *Gáspár Jenőnek* szánt ciklusában csüggeteg önelemzés keresi a formákbaöntés titkait, olykor hatásos, bár a szokásosnál keményebb plaszticitással alakítva a témát. (*A dal.*) A *Bodor Aladárnak* «küldött» *Vergődő* magyarságom címen egybefoglalt versek politikai és szociális sebeinket tárják fel bús hegedűszóban. A *Harsányinak*, *Herczegnek*, *Móricznak*, *Surányinak* és másoknak dedikált darabok egyike-másika *Jókai (Noemi vár)* és *Katona (Eredj Tiborc)* reminiscenciákkal ékes, jó fémmelzéseit a szerző ihletforrásának. A hátralévő két csoport felírásai: *Vázlatok és Ünnepi fátylak*. Az utóbbi *Sajó Sándornak* van ajánlva s egy *Jókaihoz*, meg *Széchenyihez* irt alkalmi verses megemlékezést foglal magában.

Az előbbi csoport csendéletszerű hangulatképeivel a *Horizont* művészeinek kedveskedik a szerző, itt se mulasztván el az irodalmi s közéleti nevezetésegeknek (pl. *Tormay C.-nek*, *Porzsozt K.-nak* stb.) való ajánlást.

Új köteté bizonyossága szerint *Rissányi* a kor nyugtalanságára költőileg reagáló lélek. Mélyebb gyökerű élet-szemléletének rokonszenves vonása, hogy költészete nem merül ki keserű szölamok hangoztatásában. Művészi szöntöne sorsunkban biztatót is lát, miáltal néha eszményi magasságba lendül és ha a jelek nem csalnak, tehetségének ily irányú erősödése még sok gyönyörűséget fog szerezni az olvasóknak.

B. Gy.

Pivány Jenő: Magyar-amerikai történelmi kapcsolatok a Columbus előtti időktől az amerikai polgárháború befejezéséig. Bpest, 1926. 1—55. l. Inkább összefoglalása az érdekes tárggyal összefüggő, még feldolgozásra váró feladatoknak, mint új eredmények előtárása. Egyes részei (pl. *Amerika* nevének kapcsolatba hozása a *mi Szent Imre* hercegünk nevével; magyar résztvevők az első felfedezésekben és telepítésekben, majd az amerikai szabadságharcban és polgárháborúban) méltán kelthetik fel a nagyközönség érdeklődését és igen alkalmasak arra, hogy Amerikában is figyelmet ébreszsenek irántunk. Kár, hogy a szerző, e kérdés régi munkása, nem aknázza ki mélyebben az újonnan szabaddá lett levéltárakat, úgy itt nálunk, mint odaát. Előadását higgadt kritika és az anyag fölötti teljes uralom jellemzi. A régebbi közlések és *Teleky Károly* szakgyűjteménye adatainak összefoglalásával hasznos vezérfonalat nyújtott a szerző a következő kutatások számára. —jn—

A szabadfalvi pap leánya. Verses regény, még pedig az a *Byron-módorú*, mely *Arany János Bolond Istókja* óta oly kedvelté vált nálunk a mult század második felében. *Arany László* szép műve, A délibábok hőse, meg *Gyulai töredékül* maradt *Romhányija* e típus legemlékezetesebb és legismertebb képviselői. Az a szerző, hol érzékenyen elvesztglő, hol prózai teketóriátlansággal tovasiető, egyes mozzanatokot olykor pointe-be kivillantó, máskor huzamos associációkkal kiszélesítő elbeszélőmódor, mely e műfajváltozat sajátja, úgy látszik, nagyon illik a ma-